

ELŐZETES HATÁSVIZSGÁLAT

a Budapest Főváros Önkormányzata 2024. évi összevont költségvetéséről szóló ../2023. (...) önkormányzati rendelet megalkotásához

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. § (1) bekezdése alapján a jogszabály előkészítője – a jogszabály feltételezett hatásaihoz igazodó részletességű – előzetes hatásvizsgálat elvégzésével felméri a szabályozás várható következményeit. A hatásvizsgálat során vizsgálni kell a tervezett jogszabály valamennyi jelentősnek ítélt hatását, különösen annak

- társadalmi, gazdasági, költségvetési hatásait,
- környezeti és egészségi következményeit,
- adminisztratív terheket befolyásoló hatásait, valamint
- a jogszabály megalkotásának szükségességét, a jogalkotás elmaradásának várható következményeit, és
- a jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételeket.

A törvényi előírásnak megfelelően a Budapest Főváros Önkormányzata 2024. évi összevont költségvetéséről szóló ../2023. (...) önkormányzati rendelettervezet hatásait az alábbiakban foglaljuk össze.

1. Társadalmi, gazdasági, költségvetési hatások

A Fővárosi Önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó közfeladatok ellátása tekintetében a 2024. év a korábbi évekhez hasonlóan kritikusan nehéz évnek ígérkezik. Az országot sújtó szociális, egészségügyi és gazdasági válságot követően jelentkező infláció következtében a kiadások emelkedésével kell számolnunk, ugyanakkor a bevételek és a szolidaritási hozzájárulási fizetési kötelezettség egyenlegéből képződő éves működési mozgástér szűkössége miatt több feladat esetében törekedtünk az előző évi kiadási szint megtartására. A nehéz anyagi helyzetet csak tovább nehezítik a kormányzat által meghozott költségvetési döntések, a szolidaritási hozzájárulás mértékének 30%-os emelése. A tervezés során igyekeztünk számításba venni minden kockázatot, és úgy látjuk, hogy a benyújtott költségvetési javaslatban szereplő finanszírozás mellett a közfeladatok elláthatók, a közszolgáltatások működtethetők. A költségvetés tervezésekor azonosított kockázatokat, a fontosabb társadalmi, gazdasági hatásokat az alábbiakban ágazatonként részletezzük:

Közlekedési ágazat:

Várhatóan negatív gazdasági, társadalmi hatás nem merül fel, hiszen a BKK Zrt. és Budapest Főváros Önkormányzata folyamatosan figyelemmel kíséri a jegyárbevételek, valamint a

költségek, ráfordítások alakulását és megtesznek mindent annak érdekében, hogy a tömegközlekedés biztonságos működtetése továbbra is folyamatos és akadálymentes legyen a 2024. évben is. Azonban, ha a BKK Zrt.-hez befolyó jegyárbevétel a tervezetthez képest jelentősen alulmarad, abban az esetben a 2024. évben tervezett 151 500 000 000 Ft összegű forrás nem nyújt elegendő fedezetet a tömegközlekedés biztonságos működésére és további intézkedések megtétele válik szükségessé, de ez előre nem tervezhető. Ezáltal Budapest Főváros Önkormányzata pénzügyi helyzete tovább romolhat. Ilyen – előre pontosan nem tervezhető – pénzügyi kockázatok kezelésére a 2024. évben az Energia- és Gazdasági Válság Elleni Alap és az Általános tartalék címek nyújtanak fedezetet. A címkódon szereplő összeg erejéig az év során a Főváros plusz támogatásokat tud nyújtani a bajban lévő gazdasági társaságok és intézmények részére.

Kommunális ágazat:

A Fővárosi Önkormányzat célja, hogy a gazdasági problémákból adódó áremelkedés, illetve alapanyaghiány a közszolgáltatások színvonalát ne érintsék, ne legyen érezhető visszaesés a szolgáltatási szinteket érintően. Az Mötv. által meghatározott, Fővárosi Önkormányzat által ellátandó azon kommunális közszolgáltatások esetében, melyek ellátásához fővárosi támogatás (fővárosi fedezetbiztosítás) szükséges, a lehetőségekhez képest magasabb, azaz a tavalyi évhez viszonyítva nagyobb fedezet kerül biztosításra a társaságok részére, azzal a céllal, hogy a szolgáltatási szint ne csökkenjen.

Ez nem minden esetben jelent érdemi többletet a finanszírozásban, hiszen a közszolgáltatásokhoz kapcsolódó közvetett és közvetlen költségek is emelkedtek.

A kéménysepréssel kapcsolatos feladatok 2021. május 1-től átkerültek a katasztrófavédelmi szervhez, a FŐKÉTÜSZ Nonprofit Kft. pedig a BKM Nonprofit Zrt.-be olvadása után egyéb piaci, nem sormunka jellegű tevékenységet végez.

A jelenlegi jogszabályok által szabályozott formában továbbra is zavartalanul biztosítva lesznek a temetkezési közszolgáltatások. A köztisztasági közszolgáltatások a BKM Nonprofit Zrt. – FKF Köztisztasági Divízióján belül egyre hatékonyabban működnek. A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz elszállítási közszolgáltatást érintően a felújítási és fejlesztési feladatok átütemezésre kerülnek, azonban ez a napi működést nem befolyásolja. Dísz-és közvilágítás esetében fejlesztési hányad kerül biztosításra a társaság részére, mely LED korszerűsítést céloz elsősorban, melynek eredményeképpen további energiamegtakarítás lesz elérhető. A tavalyi évhez hasonlóan kerül finanszírozásra az ár-és belvízvédelem. A gyógyfürdők üzemeltetése, a távhőszolgáltatás a lakosság, ügyfelek és a fogyasztók által befizetett díjakból kerül finanszírozásra, ahogy az ivóvízbiztosítási és a szennyvízelvezetési közszolgáltatás is.

A hulladékgazdálkodás esetében a feladatot 2023. június 30-a után a Magyar Állam látja el az általa kijelölt koncesszor útján.

Vízgazdálkodási fejlesztések:

A 91/271/EGK irányelvvel és a 379/2015. (XII. 8.) Korm. rendelettel összhangban kell a Főváros beépített, de csatornázatlan területein a víziközmű hálózatot és a tisztítótelepeket

kiépíteni, fejleszteni. A Főváros területén az árvízi védekezés a Fővárosi Önkormányzat feladata, ennek részeként a védművek jogszabályban meghatározott mértékadó árvízszintre történő kiépítése, fejlesztése, és fenntartása szintén fővárosi önkormányzati feladat.

Szociális intézmények (időotthonok és hajléktalanellátás):

Az intézmények kiadásainak a tervezetben jelenleg szereplő előirányzatoknál alacsonyabb szinten történő tervbevétele és finanszírozása a működés minőségének és a lakók életkörülményeinek romlásához vezethetne. Az élelmezési költségek és az egyéb dologi kiadások folyamatos növekedése és kiszámíthatatlansága az intézmények gazdálkodását jelentős mértékben megnehezíti. A felhalmozási feladatok elmaradása rövid távon is nehézséget jelent a feladatellátásban, hosszú távon viszont nagyobb ráfordítással járhat. A bevételek elmaradása – esetleges újabb járvány miatti elrendelt zárlat következtében – többlettámogatási igényt is jelenthet. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosítása az intézmények működésére a korábbinál nagyobb terhet ró.

Lakásgazdálkodási ágazat:

A fővárosi tulajdonú lakások bérbeadása igen fontos részét képezi a városvezetés társadalompolitikai intézkedéseinek, így amennyiben a 2024. évi bevételek alakulása azt lehetővé teszi, átfogó lakásfelújítási programot tervezünk indítani, ami mindenképpen a kiadási soron szereplő összeg újra tervezésével jár együtt. A fővárosi tulajdonú lakások szinte kivétel nélkül 40 évesek, vagy annál is régebbiek, és azokon korábban átfogó javítást nem végeztünk. Az előregedett és elavult fűtési rendszerek, ivóvízrendszerek, liftek, elektromos hálózatok és nyílászárók komplex felújítását, cseréjét az utóbbi 4-5 évben kezdte meg a BFVK.

Kulturális ágazat:

A 2024. évi költségvetésben a kulturális ágazat működését az ország gazdasági helyzetéből adódó rendkívül nehezen kezelhető kiszámíthatatlanság tényezői befolyásolják. A szektor két nagy kihívással szembesül: a szervezetek működőképességének megőrzésével és a lakossági szolgáltatások megfizethetőségének biztosításával. A kulturális szektor, mint az egyik jelentős humán terület szerepvállalása a gazdasági kihívásokkal párhuzamosan kiemelt jelentőséggel bír. A kulturális ágazat szereplői, szervezetei nagyban hozzájárulhatnak a válság negatív következményeinek ellensúlyozásához: a Fővárosi Önkormányzat által fenntartott és tulajdonolt közművelődési, előadó- és alkotóművészeti szervezetek működési fókuszában Budapest Főváros teljes lakosságának mentális, fizikai és szellemi kondíciójának megtartása, közösségeinek erősítése áll. Ennek érdekében minden szervezet 2024. évi szakmai programjában továbbra is szerepel a „Budapest 150” rendezvénysorozat, amely az identitás erősítését, a közösséghez tartozást állítja fókuszba. Kisebb és nagyobb volumenű rendezvényekkel és programok megvalósításával minőségi időtöltést biztosít, elősegíti a kisközösségek kapcsolati hálójának erősítését. Ennek eszközei a kultúrafinanszírozási rendszer megerősítése, többek között a Pro Cultura Urbis Közalapítvány működésének megújításával, valamint a kulturális együttműködések ösztönző pályázatok meghirdetése, valamint egyes infrastrukturális fejlesztések.

A kulturális ágazathoz tartozó – a következőkben felsorolt – intézményekben (Budapesti Történeti Múzeum, Budapest Főváros Levéltára, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapesti Művelődési Központ, Bartók Béla Emlékház, Romano Kher Budapesti Művelődési Ház) Mt. szerinti munkavállalói a szakszervezetekkel kötött megállapodás szerint 2024. évben is megőrizhetik azon kedvezményrendszeri elemeket, amelyek a korábbi közalkalmazotti jogviszony hatálya alatt rendelkezésükre álltak.

A 2022. évben a kulturális szervezetek számára közvetlenül biztosított 20%-os állami bérfejlesztési támogatás 2024. évben a Fővárosi Önkormányzat közreműködésével kerül a szervezetekhez (a kulturális költségvetési szervek esetében az összeget az eredeti költségvetés tartalmazza). Az önkormányzatokat megillető, szervezetenként megállapított 2024. évi éves összeget Magyarország 2024. évi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. tv. 3. mellékletének 17.2.3.3. Települési önkormányzatok kulturális feladatainak bérjellegű támogatása alapján a kultúráért felelős miniszter 2023. december 20-áig állapítja meg. A támogatás 12%-ának folyósítása január hónap utolsó munkanapját megelőző második munkanapon, majd ezt követően az Ávr.-ben meghatározottak szerint történik a Fővárosi Önkormányzat számára. A támogatás felhasználási határideje tárgyév december 31-e.

A Fővárosi Önkormányzat tulajdonában álló színházak esetében a költségvetési hatások két részre oszthatók. Budapest Főváros Önkormányzata, a Miniszterelnökséget vezető miniszter és az emberi erőforrások minisztere között 2020. április 6-án kelt Közös Működtetési Megállapodás alapján, az Emberi Erőforrások Minisztériuma a közös működtetésbe vont színházak számára évente, közvetlenül a színházak részére biztosít támogatást. Az érintett színházak az alábbiak: Budapest Bábszínház Közhasznú Nonprofit Kft, József Attila Színház Nonprofit Kft., Kolibri Gyerme- és Ifjúsági Színház Közhasznú Nonprofit Kft., Madách Színház Nonprofit Kft., Új Színház Nonprofit Kft., Vígyszínház Nonprofit Kft, és a Margitszigeti Színház Nonprofit Kft. E színházak támogatása a Fővárosi Önkormányzat költségvetésében nem szerepel.

A Fővárosi Önkormányzat finanszírozásában álló színházak a következők: a Katona József Színház Nonprofit Kft., a Radnóti Miklós Színház Nonprofit Kft., Örkény István Színház Nonprofit Kft., Trafó Kortárs Művészetek Háza Nonprofit Kft. és a Szabad Tér Színház Nonprofit Kft. Ezen színházak 2024. évi költségvetési támogatása a 2023. évben biztosított eredeti előirányzat szerinti támogatáshoz képest változatlanul kerül biztosításra.

A kulturális ágazathoz tartozó Budapest Film Zrt. a humánjárvány miatt 2020. és 2021 évi működése fenntartása érdekében pénzügyi tartalékainak felélésére kényszerült, így 2024-ben is kiemelten fontos a Társaság finanszírozási helyzetének folyamatos figyelemmel kísérése. A kulturális ágazaton belül szereplő támogatások körében szerepelnek a Fővárosi Önkormányzattal közszolgáltatási keretszerződéssel rendelkező kulturális szervezetek: a Budapesti Fesztiválzenekar Alapítvány, a Közép-Európa Táncszínház Egyesület, a Budapest Táncszínházért Alapítvány, a Jazzart Közcélú Alapítvány, az Angolnyelvű Színház Közhasznú Alapítvány, a Centrál Színház NKft, a Szikla Múzeumi Közhasznú Alapítvány és a független előadó-művészet kiemelt helyszínét, a Jurányi Produkciós és Inkubátorházat működtető Függetlenül Egymással Közhasznú Egyesület (FÜGE). A FÜGE támogatási összegében évről évre szerepel a fiatal alkotói csoportok új produkcióinak támogatását célzó Staféta pályázat.

Köznevelési és ifjúságpolitikai ágazat:

A köznevelési és ifjúsági ágazat feladatellátását négy költségvetési intézmény biztosítja. Az Étkeztetési Szolgáltató Gazdasági Szervezet költségvetési intézményként, a Fővárosi Önkormányzat kötelező feladataként végzi a saját tulajdonú ingatlanokban működő köznevelési és szakképző intézmények gyermekétkeztetését, évente kb. másfél millió adag étel biztosításával. Az élelmiszerárak jelentős emelkedése miatt 2023-ban szükségessé vált a gyermekétkeztetés tekintetében a nyersanyagnorma emelése. A térítési díj emelésére nem került sor. A nyersanyagnorma emelése miatti esetleges többlettámogatási igény vizsgálatára a 2024. évi költségvetés féléves felülvizsgálata során kerülhet sor.

A Fővárosi Önkormányzat önként vállalt feladatként látja el két óvoda, a Fővárosi Önkormányzat Óvodája és a Cseppkő Óvoda fenntartását, 195 gyermek óvodai nevelés-otztatását biztosítva ezáltal.

Budapest Főváros Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2020. (II.5.) önkormányzati rendeletének 2. §. 7. pontja alapján a Fővárosi Önkormányzat önként vállalt feladata az ifjúsági feladatok ellátása. 2021. évben a Fővárosi Közgyűlés megalkotta a TRAMBULIN Fővárosi Tehetséggondozó Ösztöndíjról szóló 16/2020. (IV.09) önkormányzati rendeletét, melyben „TRAMBULIN” Fővárosi Tehetséggondozó Ösztöndíj elnevezéssel ösztöndíjat alapított középfokú oktatásban részt vevő budapesti tanulók részére tanulmányi eredményük elismerésére, valamint tanulmányaik ösztönzésére és támogatására. A 2024. évi költségvetésben rendelkezésre áll 250 diák számára a havi 20.000 Ft támogatáshoz szükséges keretösszeg.

A Deák17 Gyermek és Ifjúsági Művészeti Galéria alkotóművészeti intézményként kiemelkedő szakmai munkát végez, sikeres kiállításokat, családbarát programokat szervez.

Sportágazat:

A költségvetésben biztosított keretösszeg a Fővárosi Önkormányzat felelősségi körébe tartozó közfeladatok ellátását szolgálja. A Fővárosi Önkormányzat kötelezően ellátandó sporttal kapcsolatos feladatait a sportról szóló 2004. évi I. tv. 55. § (1), (2), (3), (6) bekezdése részletezi, valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv. (Mötv.) 13. § (1) bekezdés 15. pontja, valamint 23. § (4) bekezdés 8. pontja értelmében helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen: sport, ifjúsági ügyek; illetve a fővárosi önkormányzat feladata különösen: fővárosi szintű sport és szabadidősporttal kapcsolatos feladatok ellátása.

A budapesti területi sportszövetségek támogatása kiemelten fontos a Fővárosi Önkormányzat számára, mivel e szervezetek tevékenységének jelentős része a gyermek- és ifjúsági sportra, a szabadidő- és amatőr sportra, valamint az utánpótlás-nevelésre fókuszál, amely a Fővárosi Önkormányzat sporttal kapcsolatos feladatrendszerének vázát képezi, valamint törvényi kötelezettségének teljesítését jelenti.

A „Sport támogatási keret” címen rendelkezésre álló forrásból valósul majd meg a budapesti sportszövetségek működését és versenyrendszerének fenntartását biztosító „M” jelű pályázat, mely 39 db szövetség működését és tevékenységét hivatott biztosítani.

A forráshiány egyéb pályázatok – szabadidősport és hátrányos helyzetűek felzárkóztatása, integrálása, fogyatékkal élőknek sportprogramok biztosítása, gyermekvédelem, senior sport támogatása – kiírására nem teremt lehetőséget, mely területek 288/2022.(04.13.) Főv. Kgy. határozattal elfogadott - „Ne állj meg, sportolj! Budapest Főváros Sportkonceptiója 2025 stratégiai pontjainak megvalósítását szolgálja.

Az eddig külön kereten biztosított, Diákolimpiai versenyrendszer működtetése előirányzaton nem áll rendelkezésre forrás, mely a főváros szintén kötelezően ellátandó feladatát képező budapesti diákolimpia megszűnését vonhatja maga után.

A fentiek értelmében 2024. év folyamán, a költségvetés felülvizsgálatát követően további források biztosítása szükséges a sport ágazat részére, annak érdekében, hogy az ágazat a jogszabályokban rögzített kötelező feladatait el tudja látni.

Klíma- és környezetvédelem ágazat:

A Főváros 946/2019.(XI.05.) sz. határozatával klímavészhelyzetet hirdetett. A klímavészhelyzetben kiemelten fontos, hogy a városlakók és -használók naprakész és pontos információval rendelkezzenek a klímaváltozás hatásairól és a rendelkezésükre álló eszközökről.

A mintaprojektek költségvetési hatása hosszabb távon pozitív, mivel csökkentik az adaptáció elmaradásából eredő károkat (extrém esőzések hatására kialakuló elöntések által okozott kár, extrém hőség hatására a keringési és más alapbetegségek esetén megemelkedett halálozási szám csökkentése stb.).

A *Horizont 2020 ATELIER Projekt* egyediségét az az innovatív látásmód adja, hogy az okos városok technológiai megoldásait társadalmi-gazdasági eszközökkel kombinálja. A projekt fő fókuszja az ún. pozitív energiamérlegű városrészek kialakítása, amelynek fő célja a megújuló energiaforrások arányának növelése, a zero károsanyag kibocsátás elérése, valamint az egészséges közterületek arányának növelése. A Főváros a projektben a Fehérvölgyre készít pozitív energiamérlegű városrész koncepciót és egy városi klíma és energia akcióterv kitekintést 2050-re, a 100 klímasemleges és okos város kezdeményezéssel összhangban. A projekt a Főváros számára 100%-os finanszírozást biztosít.

A *LIFE HungAIRy projekt* támogatási intenzitása is 100%-os (60% EU támogatás, 40% hazai társfinanszírozás). A projekt keretében a Főváros két évente aktualizálja a Kormányhivatal által publikálendő levegőminőségi tervet, city logisztika területén mintabeavatkozást valósít meg, 5 helyszínen 2022-ben közösségi komposztálókat hozott létre, valamint emissziós adatbázist épít, amely egy döntéselőkészítő szoftverbe kerül betáplálásra, így segítve a később infrastrukturális beruházások tervezési szakaszát a levegőminőségre gyakorolt hatás tekintetében. Emellett a Főváros 5 fő ökomenedzsert foglalkoztat, akiknek a szerepe elsősorban az emissziós adatbázis összeállításának koordinációjában és lakossági tájékoztatásban, tanácsadásban, szemléletformálásban jelentős, de emellett más, a levegőminőség javítását célzó tevékenységeket is ellátnának. A projekt keretében működik az Ügyfélszolgálati Irodán a Zöld Budapest Tanácsadó Iroda.

A *"Horizont 2020 USER-CHI" projekt* is 100%-os támogatásintenzitással valósul meg. A „USER-CHI” projekt célja az elektromos járművek használatának népszerűsítése olyan innovatív megoldások kidolgozásával, amelyek minél inkább igazodnak a felhasználói

igényekhez. Ennek eredményeképpen hosszú távú stratégia és üzemeltetési modell dolgozható ki az elektromos eszközök közterületi töltésére vonatkozóan. A projekt keretében a Főváros elkészíti az e-mobilitási stratégiáját, valamint 3 e-mobilitási állomást hoz létre a városban. A projektben a BKK Zrt. mint kapcsolt harmadik fél vesz részt. A projekt a SECAP célkitűzéseinek aktív megvalósítását szolgálja, hozzájárul a tisztább levegőminőség eléréséhez Budapesten.

LIFE in Runoff: A projekt fő célja Budapest klímaváltozáshoz való alkalmazkodó képességének elősegítése a villám-árvizek kezelése, a csapadékvíz kezelése és helyben tartásának javítása, ezáltal tehermentesítve a városi csatornarendszert. A projekt keretében modellszámítások alapján a klímaváltozás hatásait is figyelembe véve a teljes főváros területére készül sérülékenységvizsgálat, illetve egy csapadékvízgazdálkodási stratégia, mely azonosítja a szükséges beavatkozásokat, melyek kék-zöld-szürke infrastruktúra fejlesztéseket, illetve szabályozási javaslatokat tartalmaznak. A projekt támogatási intenzitása 55%, azaz 45% önerőt igényel a Főváros részéről, viszont erre évente önerő-támogatást tud igényelni a Főváros.

Horizont 2020 SchoolFood4Change: A projekt célja, hogy fenntartható és egészséges étkezési lehetőséget biztosítson az EU 12 országában, több mint 3000 iskolában, 600 000 gyermeknek. Budapest Főváros Önkormányzata az ÉSZGSZ-szel szakmai együttműködésben valósítja meg a projektet, amelynek keretében az iskolai étkezés megreformálása érdekében a szakácsoknak, dietetikusoknak, tanároknak képzéseket szervez. Egyes iskolákban rendezvények megtartására kerül sor az egészséges étkezés népszerűsítése céljából, helyi beszállítók bevonása történik meg, szakmai egyeztetések, programok kerülnek megrendezésre. Az ÉSZGSZ beszerzési, közbeszerzési stratégiája, gyakorlata felülvizsgálatra kerül a fenntarthatósági szempontok, egészséges és lehetőleg helyi alapanyagok bevonása, közeli beszállítókkal való együttműködés kialakítása érdekében. A projekt a Főváros számára 100%-os finanszírozást biztosít.

Horizont 2020 DivinFood: A projekt általános célja, hogy növelje az elhanyagolt és alulhasznosított növények (NUC) szerepét az élelmiszerláncokban az egészségesebb étrend és a fenntarthatóbb élelmiszer-rendszerek érdekében. A projekt ezért olyan interaktív rövid és középszintű táplálékláncok létrehozását tűzi ki célul, amelyek kielégíthetik a helyi vagy regionális termesztésű, egészséges növényi alapú élelmiszerek széles kínálata iránti egyre növekvő fogyasztói igényeket az alulhasznosított fajok termesztésének és kereskedelmének elősegítésével. A projekt a Főváros számára 100%-os finanszírozást biztosít.

FOODCLIC projekt: A projekt fő célkitűzése, hogy olyan városi élelmiszer-ellátási rendszerek kialakításához járuljon hozzá, amelyek az egészséges és fenntartható élelmiszereket elérhetővé, megfizethetővé és vonzóvá teszik minden polgár számára (beleértve a rászoruló és kiszolgáltatott csoportokat is). Ennek érdekében a projekt keretében elindul egy gyakorlati és adatalapú stratégiai tervezés a városi élelmiszerellátás terén a fenntarthatóság mindhárom – környezeti, szociális és gazdasági – pillére mentén. A projekt keretei között feltárássra és kielemezésre kerül a városi élelmiszerrendszer, melyre alapozva kialakul egy élelmezéspolitikai hálózat. E hálózat együttműködésével pedig kidolgozásra kerül a város integrált élelmezési politikája és az ehhez kapcsolódó stratégia. A stratégiára alapozottan mintaprojektek valósulnak meg az érintett lakosok bevonásával. A projekt a Főváros számára 100%-os finanszírozást biztosít.

Horizont Europe ASCEND projekt: Az ASCEND projekt a felhalmozott tudásra és a levont tanulságokra, valamint a hiányosságokra és korlátokra épít, hogy feltérképezze és felgyorsítsa a pozitív tiszta energiamegoldások kivitelezését, felgyorsítva a városok energiahatékonyságra való átállását. A projekt során Pozitív Tiszta Energiamérlegű városrészeket (PCED) hoznak létre a két vezető városban, valamint a követő városokban a PCED területek kivitelezésének előkészítése valósul meg. A PCED területeket két átfogó elv alapján fogja a projekt fejleszteni: egészségesebb és erőforrás-hatékonyabb városok kialakítása; intelligens és fenntartható energetikai rendszerek kiépítésének felgyorsítása. Budapest mintaterülete a Megyeri út 45. szám alatti iskola és környezete. A projekt a Főváros számára 100%-os finanszírozást biztosít.

Horizon Europe UP2030 projekt: Az UP2030 célja, hogy átvezesse a városokat a klímasemlegességi ambícióik teljesítéséhez szükséges társadalmi-technikai átmeneteken. Egy jövőkép-vezérelt, stratégia alapú megközelítés, amely megalapozott projekteken és megújított szakpolitikai fejlesztésen alapul. Budapest feladata: A cél egy nyomon követési és hatásmérési módszertan létrehozása, amelyet az Egészséges utcák projekteken fognak alkalmazni. Az Egészséges Utcák projekteket ezen felül összekapcsolja egy gyalog/biciklivel az iskolába alprojekttel egy meghatározott környéken, ahol nagy a sérülékenység. A projekt innovatív kísérleti városfejlesztési megközelítést képvisel majd az éghajlatváltozás, a biztonság és az egészségügy (tiszt levegő, kevesebb zaj) és szociális jólét tekintetében Budapesten. A projektek hatásának értékelése lehetővé teszi a Budapesten elért CO₂-csökkentés mérését, valamint ezek többszörös előnyeinek bizonyítása további bővítések támogatására több környéken. A projekt a Főváros számára 100%-os finanszírozást biztosít.

REALLOCATE: Budapest Főváros Önkormányzatának részvételével benyújtásra került a REALLOCATE című nemzetközi konzorciumi pályázat, mely 2022. december 16-án támogatást nyert. A projekt fő célja, hogy támogassa az innovatív, integrált és ágazatokon átívelő várostervezési megoldásokat. Fontos célja még a projektnek a lakosság bevonása a tervezésbe, a társadalmi innovációk és a biztonságos digitális szolgáltatások támogatása. Az e fő célkitűzésnek megfelelő új városi mobilitási megoldásoknak – a pályázatban tett vállalások alapján - fenntarthatónak, megfizethetőnek és megismételhetőnek kell lenniük. Budapest két mintabeavatkozást valósít meg a projekt során.

Budapest CARES: Budapest Főváros Önkormányzata részt vesz a Budapest CARES - Climate Agency for Renovation of homES elnevezésű közvetlen uniós finanszírozású projektben, melynek célja, hogy létrehozza a lakossági energetikai beruházásokat segítő fővárosi Klímaügynökséget.

AHA Budapest projekt: A projekt célja önkormányzati és magántulajdonú lakásportfólió kialakításának tesztelése egy használaton kívüli önkormányzati tulajdonú épület lakáscélú átalakításával és a magánlakásállomány bevonását segítő innovatív megoldásokkal. A projekt javítani kívánja a lakhatáshoz köthető szociális szolgáltatások célzottságát, a szociális lakhatási ágazat pénzügyi fenntarthatóságát, ezért fontos a válságócok korai felismerésére és az azonnali beavatkozás. A beavatkozás több formában valósulhat meg: a szociális lakhatás és energiaszegénység területén tevékenykedő kormányzati- és nem kormányzati szervek által biztosított képzések, tanácsadás formájában, lakáscserével és szociális munkások aktív jelenlétével és közreműködésével. Szükség esetén pénzügyi beavatkozásra is sor kerülhet, ez

kisebb, energiatakarékosságot elősegítő munkálatok elvégzését jelenti. Ezen pénzügyi csomagok célcsoportját a lakhatásuk elvesztésével fokozottan fenyegetettek jelentik. Sor kerül a Lakásügynökség működési modelljének és szolgáltatási portfóliójának kidolgozására, újszerű lakhatási formák tesztelésére (bérlet-közösség, moderált csere, társas lakhatási megoldások), energia-hatékonysági, rezsi-csökkentő megoldásokkal kombinálva, információs, edukációs kampánnyal megerősítve, a bérlők bevonásával. További eleme a projektnek egy adat alapú, integrált „korai jelző” informatikai rendszer a kidolgozása, tesztelése, a lakásvesztés megelőzése érdekében, a jelzőrendszerben kiszűrt lakosok számára a fent részletezett szolgáltatások biztosítása.

Biodiverse City LIFE projekt: A LIFE felhívás Nature & Biodiversity alprogramjára benyújtott projekt célja három, Budapest területén található, eltérő arculatú, helyi védelem oltalma alá tartozó, de több esetben az Élőhely Irányelv által kiemelt jelentőségű élőhelyeket tartalmazó gyepterület komplex élőhely élőhelyrehabilitációja, valamint a meghonosított természetkímélő gyepgazdálkodás által az adott területek biológiai sokszínűségének a növelése, ezáltal ökoszisztéma szolgáltatásaik erősítése, beleértve a főváros által 2020-ban elkezdett Vadvirágos Budapest klímaadaptív gyepgazdálkodás támogatását. A projekt közvetett célja a 2020-ban elkezdett klímaadaptív városi gyepgazdálkodás támogatása, valamint a pannon biogeográfiai régióra jellemző, a NATURA 2000 szabályozásban is különös jelentőséggel bíró gyepterületek fontosságának társadalmi érzékenyítése, illetve a klímaadaptív gyepgazdálkodás lakossági és közösségi ösztönzése. Mindezekre egy világváros területén található, magas fajdiverzitású gyepterületek, valamint a városi közparkok kiválóan alkalmasak. A három kiválasztott akcióterület a következő: Mocsáros Természetvédelmi Terület, Tétényi-Fennsík Természetvédelmi Terület, Kőérberki Szikés Rét Természetvédelmi Terület.

LIFE CLIMA projekt: A benyújtott pályázat az éppen futó, fenntartható vízgazdálkodással foglalkozó LIFE RUNOFF projekt tapasztalataira épül. A projekt főbb célkitűzései közé tartozik Budapesten üzemelt, az elválasztott, illetve egyesített rendszerű csapadék- és szennyvíz-elvezetőhálózaton a problémák (illegális bekötések, rothadás, kapacitáshiány) feltárása, a hálózat tehermentesítése a csapadékvizektől, a vízgyűjtőn az elöntések számának csökkentése. A Ráckevei-Soroksári Duna (Továbbiakban: RSD) ág jelenleg nem csak a csapadékvizek befogadója, nagy intenzitású, mennyiségű csapadékok esetén a Népjóléti-árkon keresztüli csapadékvízzel hígított szennyvíz szennyezi a vízgyűjtő-gazdálkodási terv szerint állóvíztestként nyilvántartott RSD-t, ennek a szennyezésnek a csökkentése elengedhetetlen, amiben nagy szerepet fog kapni a csapadékvizek visszatartása, valamint a Dél-Pesti Szennyvíztisztító Telep csapadékvizek alóli tehermentesítése, záporvízkezelés vizsgálata, fejlesztési irányok meghatározása.

Horizont Food Trails projekt: A varsói önkormányzat nemzetközi osztályának megkeresése alapján Budapest Fővárosnak lehetősége nyílt pályázatot benyújtani a már futó Horizon2020 (H2020) Food Trails projekt keretében meghirdetett követővárosi pályázatra. A követővárosi pályázat célja, hogy olyan települések kerüljenek kiválasztásra, amelyek készek tanulni és tapasztalataikat megosztani a fenntartható városi élelmiszerügy témájában. A kiválasztott

követővárosok a 11 Food Trails városok egyikével kerülnek párba és egyfajta „peer-learning” szemléletben segítik elő a közös tanulást és tapasztalatcserét.

„EUKI Szolárkataszter” projekt: A projekt a budapesti napenergiás fejlesztések alapjait rakja le. Egyrészt a napos beruházások előtt álló akadályozó tényezők feltárásával és lehetséges megoldások felvázolásával, továbbá egy olyan interaktív térképes applikáció bevezetésével, amely megmutatja az egyes házakon, illetve a városban elérhető napenergia termelési potenciált. Ezzel mintegy megalapozzuk a jövőbeli beruházásokat, mivel mind jogi, műszaki és finanszírozási feltételeit a kibocsátás csökkentés és a város ellátás-biztonsága érdekében. A projekt 2023. november 30-cal zárult, a záró pénzügyi és szakmai elszámolási időszak 2024-re áthúzódik.

A közvetlen uniós forrásokból megvalósuló projektekből lehetősége nyílik a Fővárosnak olyan fejlesztési feladatok megkezdésére, amelyek a későbbiekben nagyobb léptékű fejlesztési források (uniós, kormányzati vagy külső) elérésének az alapjait teremtik meg, különösen olyan területeken (pl. épületenergetikai, forgalomcsillapítási, közösségi közlekedés fejlesztési téren), ahol a Főváros évek óta forráshiánnyal küzd.

Az indirekt források sikeres lehívásának feltétele a beruházások megfelelő előkészítése. Jelentős infrastruktúra fejlesztési beruházások esetében ez több évet vesz igénybe. Számos olyan terület van (főleg kék-zöld infrastruktúra, épületenergetika és forgalomcsillapítás), ahol megalapozó tanulmányok kidolgozása szükséges (megvalósíthatósági tanulmányok, stratégiák, modellek) a későbbi projektek részletes kidolgozását megelőzően. E tanulmányok elmaradása a tapasztalatok alapján jelentős költségtúllépést és/vagy időbeli csúszást okozhat a későbbi projekt előkészítése és végrehajtása során.

Klíma- és környezetügyi feladatok:

A 897302 címen tervezett forrás az alábbi, a klímavészhelyzet kapcsán megállapított klíma- és környezetvédelmi feladatok ellátására nyújt fedezetet. 2021-ben a Fővárosi Közgyűlés elfogadta a Főváros fenntartható klíma- és energia akciótervét (SECAP), amely 2030-ra tűz ki csökkentési (mitigációs) és alkalmazkodási (adaptációs) célokat. A forrásokból olyan feladatok valósulnak meg, melyek támogatják a SECAP által meghatározott célokat, végrehajtják az ebben foglalt akciókat. A feladatok megvalósítása saját forrás terhére történik.

- pályázatírói keret: a hatályos szerződés 2023. december 31-ig szól, amely pályázatírói szolgáltatást biztosít a 2021-2027-es időszak közvetlen európai uniós források (Horizon Europe, LIFE, Interreg stb.) pályázataira, a szerződés pénzügyi teljesítése áthúzódik 2024-re;
- energetikai tanúsítványok felülvizsgálata – a Főváros gazdasági társaságainak energetikai szempontú vizsgálatai, hatályos keretszerződés alapján, illetve az épületenergetikai adatbázis továbbfejlesztésére beszerzés elindítása;
- BKV energetikai átvilágítás;
- 100 klímasemleges város program költségei: a Missziót az Európai Bizottság 2021 szeptemberében indította, célja, hogy 2030-ra megvalósuljon a Misszióban résztvevő városok klímasemlegessége. A cél, hogy a konkrét eredmények partnerek (cégek, lakosság, tudományos központok, stb) bevonásával valósuljanak meg. A Főváros célja, hogy a fentiekhez olyan partnereket találjon, akik számára fontos a tevékenységük környezetbarát megvalósítása, és

ehhez rendelkezik saját vízióval, tervekkel, de olyanokat is szeretnénk megszólítani, akik még csak ezután fognak e területen előrelépni. A Főváros és a cégek közötti szerződés aláírásával a cégek és a Főváros között olyan partneri viszony jön létre, amely tág teret ad az együttgondolkodásnak, a jövő közös formálásának, az új partnerségek felállításának, és amely utat nyit további konkrét lépések megtételéhez a klímasemlegesség elérése érdekében. A cégekkel, szervezetekkel való kapcsolat hatékony kialakításához szükséges plusz forrást rendelni (rendezvények, workshopok, konferenciák, szórólapok stb.);

- Európai Mobilitási Hét rendezvény és beruházás: az Integrált Településfejlesztési Stratégia, Budapest Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterve, a Budapesti Mobilitási Terv és a Közlekedésbiztonsági Stratégia céljainak elérése érdekében szükséges csatlakozni az Európai Bizottság által minden év szeptember 16-22. között kijelölt Európai Mobilitási Héthez. Az Európai Mobilitási Héthez a Bizottság által kibocsátott Karta aláírásával csatlakozik Budapest 2000 óta. A Karta értelmében lakossági szemléletformáló rendezvényeket és nyitott szakmai eseményeket szervez a főváros, és a fenntartható közlekedési módok nagyobb arányú és biztonságos használatát elősegítő beruházásokat valósít meg. 2023 óta a Klíma- és Környezetügyi Főosztály felel az Európai Mobilitási Hét tevékenységeiért;
- SECAP felülvizsgálat és Klímaszerződés feladatok: a SECAP monitorozására, felülvizsgálatára és a stratégiai célkitűzések, intézkedések újratervezésére lesz szükség a 100 Klímasemleges és Okos Város Misszió előrehaladásával;
- hőhullámok hatását csökkentő pilot projektek: a hőhullámok egyre jelentősebb egészségügyi hatását enyhítő kézzelfogható pilot projektek megvalósítása és monitorozása 2024 nyarán;
- Közbeszerzési eljárási díjak – a Főosztály kezelésében lévő projektek hatósági díjai.

Környezetvédelmi Alap: A Fővárosi Önkormányzat Környezetvédelmi Alapjáról szóló 12/2009. (III.13.) önkormányzati rendelet 8. § (1) bekezdése szerint „A Környezetvédelmi Alap éves költségvetésének 100%-a – legalább 10 millió forint – fordítható pályázati célra.” A címkódon jelenleg a 2023. évi pályázatok fel nem használt, visszautalt összege került betervezésre.

Margitszigeti zaj- és rezgésvédelmi hatósági feladatok: A címkód a Margitsziget vonatkozásában zaj- és rezgésvédelmi ügyekben ellátott államigazgatási, elsőfokú környezetvédelmi hatósági jogkör tárgyi feltételeinek megteremtését szolgálja: a szerződéskötést követően 2024-ben a hatósági intézkedést megalapozó, arra alkalmas részletes mérési jegyzőkönyvek elkészítésére nyújt fedezetet.

Egyéb feladatok:

A 710501 – *Hivatali informatikai feladatok* címkódon tervezett költségvetési előirányzat a Főpolgármesteri Hivatal informatikai szolgáltatásainak biztosítására nyújt fedezetet. A feladat társadalmi és gazdasági hatása érvényesül abban a tekintetben, hogy támogatja a Hivatal és az Önkormányzat egészének működését, az állampolgárok és gazdasági társaságok elektronikus tájékoztatását, az elektronikus ügyintézés, az állami és önkormányzati szervekkel, hatóságokkal történő elektronikus kapcsolattartást, valamint a hatékony ügyintézés. A feladat ellátása biztosítja a Hivatal birtokában lévő adatok biztonságos kezelését és az informatikai szolgáltatásokat szabályozó jogszabályoknak való megfelelést. A tervezés pénzforgalmi

szemléletűvé alakítása az éves előirányzat pontosabb meghatározását tette lehetővé azáltal, hogy csak a tervezési évben ténylegesen kifizetésre kerülő összegeket tartalmazza. A tervezés során a takarékoság és a szolgáltatási színvonal fenntartásának szempontjai érvényesültek. A 2024. évben folytatni szükséges a korábbi években megkezdett fejlesztéseket, köztük a testületi előterjesztések Főpolgármesteri Hivatalban elektronikus úton folytatott koordinációját.

A „*Hivatali szoftverek licencei és fejlesztése*” feladat keretében a Hivatalban jelenleg működő iratkezelő rendszer kerül kiváltásra, valamint bizonyos folyamatok ügyvitelét segítő rendszer kiépítésére. Az előzetes felmérések szerint több, jelenleg a Hivatalban működő rendszer kiváltható, melyek üzemeltetése és fejlesztése (fejleszthetősége) nem biztosítható hosszú távon a megfelelő fejlesztői és üzemeltetői kompetencia - ezáltal az elavult rendszerek biztonsági frissítéseinek - hiánya miatt. A Hivatal szolgáltatástervezési szempontjaihoz igazodva a bevezetendő rendszerek esetén is fő irányelv a könnyű kezelhetőség, a felhasználóbarát felületek megvalósítása.

A Fővárosi Önkormányzat rendszeresen szervez társadalmi bevonást erősítő programokat, egyeztetéseket, rendezvényeket. Ilyen például a közösségi költségvetés folyamatában az ötletgenerálást segítő rendezvények, a szakmai értékelés majd a nyertes ötleteknél a megvalósítás során az ötletgazdákkal való konzultációk. Rendszeresen a fővárosi civil adatbázisba regisztrált, civil szervezetekkel való munkacsoporti egyeztetések és a civil-önkormányzati kapcsolatot erősítő egyéb rendezvények. A társadalmi bevonás fontos eszköze a közösségi gyűlés, amely véletlenszerűen kiválasztott budapestiek csoportjával az informált döntéshozást, javaslattevést segíti.

A közösségi költségvetés, a közösségi gyűlések és egyéb társadalmi bevonást erősítő programok a budapesti lakosság közéleti részvételének és a lakosok költségvetési tudatosságának növelését célozzák meg. A közösségi költségvetés eszközei teszik lehetővé a Fővárosi Önkormányzat számára, hogy a fejlesztési költségvetésének felhasználásáról folyamatos visszacsatolás formájában a közügyekben való aktív részvételre invitálja a lakosságot. Gazdasági és költségvetési hatása abban érzékelhető, hogy az önkormányzati költségvetés egy meghatározott részét olyan projektekre fordítjuk, amelyek a lakosság bevonása révén sokkal inkább szolgálják a budapestiek igényeit, csökkentik a fejlesztésekkel járó konfliktusok kialakulásának esélyét és az ezzel járó korrekciókat, extra fejlesztési igényeket. Az ötletek benyújtására és a szavazásra jogosultak körét bővítettük a 16-18 éves korosztállyal, a fiatal generáció megszólítását és az állampolgári nevelést is célozza.

Adóbevételek:

A helyi adóbevételek társadalmi, gazdasági, költségvetési hatásai elsősorban a tervezett adóbevétel elmaradása esetén jelennek meg, a költségvetés kiadási oldalán okozhat súlyos vagy kevésbé súlyos hatásokat. Ezért az adóbevétel biztosítása a főváros működőképességének szempontjából elengedhetetlen.

A bevételi terv kiindulási alapja a 2023. évi várható teljesítés. Az iparűzési adó 2023. évi várható pénzforgalmi teljesítése összefővárosi szinten 493 Mrd Ft. A 2024. évi terv teljesülését a gazdasági környezet változása befolyásolhatja. Idégenforgalmi adó bevételek a járványügyi helyzet megszűnése után egyre kedvezőbben alakultak. A jelenleg rendelkezésre álló

információk alapján a XVII., XVIII., XXI., és XXII. kerület engedi át az adó beszédését. A változás a bevétel tervezése során érdemi változást nem eredményez.

Az építményadó: 2023. január 1-jétől Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének 40/2022. (XI. 7.) önkormányzati rendelete alapján az adó alapja az építmény korrigált forgalmi értéke, az adómérték 2%.

Városfejlesztési ágazat:

A Főváros a Budapest 2030 Városfejlesztési koncepcióban megfogalmazott hosszútávú, valamint a Budapest 2020 Integrált Településfejlesztési Stratégia szerinti középtávú városfejlesztési tervek céljainak („Kezdeményező városfejlesztés”, „Vonzó nagyvárosi életminőség”, „Felelős, szolidáris és aktív társadalom”) megvalósításával összhangban támogatja a városi közösségi funkciók folyamatos megújítását.

Erre egyik lehetőség a Városrehabilitációs Keret működtetése a fenti célok megvalósítása érdekében, mely során a Fővárosi Közgyűlés a budapesti városmegújítási feladatok keretében támogatást nyújt közösségi épületek és közterületek felújításához annak érdekében, hogy a városrehabilitáció fizikai beavatkozásain túlmenően elindítsa és erősítse a területen zajló pozitív társadalmi és gazdasági folyamatokat.

A TÉR-KÖZ pályázaton keresztül a Főváros segítségével rendszerelvű módon lehet városfejlesztési projekteket támogatni a kerületi önkormányzatokkal együttműködésben. Az utóbbi 1-2 évben a projektek megvalósításának költsége azonban jelentősen megnőtt, ezért az évek folyamán több arra érdemes projekt támogatására már nem nyílt lehetőség.

2. Környezeti és egészségi következményei

Sportágazat: A forráshiány egyéb pályázatok – szabadidősport és hátrányos helyzetűek felzárkóztatása, integrálása, fogyatékkal élőknek sportprogramok biztosítása, gyermekvédelem, senior sport támogatása – kiírására nem teremt lehetőséget, mely területek 288/2022.(04.13.) Főv. Kgy. határozattal elfogadott - „Ne állj meg, sportolj! Budapest Főváros Sportkonceptiója 2025 stratégiai pontjainak megvalósítását szolgálnák.

Klíma ágazat: A Fővárosi Önkormányzat a szén-dioxid kibocsátás csökkentése, az energiafelhasználás racionalizálása, a levegőminőség javítása, a fenntartható mobilitási innovációs megoldások, az élhető városi környezet kialakítása szempontjából lényeges projekten dolgozik, amelyek nagyban hozzájárulnak a budapesti lakosok életminőségének javulásához, a tisztább környezet megteremtéséhez, és ezzel az egészségesebb városi élet kialakításához. A környezet- és klímavédelmi projektek a SECAP célkitűzéseinek aktív megvalósítását szolgálják az alábbiak szerint.

A levegőminőség javítása érdekében több környezetügyi projekt is tartalmaz olyan elemeket, amelyek közvetlenül vagy közvetve, de hozzájárulnak a tisztább városi levegő biztosításához. A legközvetlenebb hozzájárulás a *LIFE HungAIRy projekt* keretében érhető el. A projekt mentén sor kerül a városi levegőminőségi terv kétévenkénti aktualizálására, a city logisztika területén pedig mintabeavatkozások valósulnak meg, amelyek hozzájárulnak a

károsanyagkibocsátás csökkentéséhez. Az idén létrehozott közösségi komposztálók segítségével megelőzhető a zöldhulladékok égetése is. Feltöltésre kerül egy emissziós adatbázis is, amely egy döntéselőkészítő szoftver révén segíteni fogja a később infrastrukturális beruházások tervezési szakaszát a levegőminőségre gyakorolt hatás tekintetében. A Főváros által foglalkoztatott ökomenedzserek feladatai közé tartozik a levegőminőséggel kapcsolatos lakossági tájékoztatás, tanácsadás és szemléletformálás is, melynek nagy jelentősége van a levegőminőség és a lakosok egészségének védelmében egyaránt.

A tiszta városi levegőt segítik elő a különböző energetikai és közlekedésfejlesztési projektek is. A *Horizon 2020 ATELIER* és az újonnan induló *Horizon Europe ASCEND* projektek fő fókusza az ún. pozitív energiamérlegű városrészek kialakítása és ezen keresztül a megújuló energiaforrások arányának növelése, a zero károsanyag kibocsátás elérése, valamint az egészséges közterületek arányának növelése.. Az intelligens és fenntartható energetikai rendszerek kiépítésének felgyorsítása hozzájárul egy egészségesebb és erőforrás-hatékonyabb város kialakításához. A városi közlekedés fenntarthatóbbá tételét célzó *Horizon 2020 FastTrack* és *Horizon 2020 USER-CHI* projektek a városi forgalom racionalizálásával, a közlekedési hálózatokat érintő beruházásokkal, a közlekedési módok közötti váltás támogatásával és a hatékonyabb energiafelhasználású közlekedési módok, illetve az e-mobilitás előtérbe helyezésével szintén hozzájárulnak a levegőminőség védelméhez.

A fenti projektek keretében megtett levegőminőségvédelmi intézkedések egyben aktív szerepet játszanak az éghajlatvédelemmel kapcsolatos mitigációs törekvésekben is, hiszen a károsanyagkibocsátás mellett az üvegházhatásúgázok kibocsátása is csökken.

A városi környezet és az egészség védelmében nagy szerepet játszanak az élhetőbb, alkalmazkodó és egészségesebb közterületek, melyek kialakításához szintén hozzájárulnak a környezet- és klímavédelmi projektek. A már említett *FastTrack* és *USER-CHI* projektek, valamint az új *Horizon Europe UP2030* projektek közlekedésfejlesztési tevékenységeinek következtében az utcák élhetőbbé, biztonságosabbá és egészségesebbé válnak azáltal, hogy átalakulnak a városi gépjárműhasználati szokások, tisztul a levegő és kevesebb lesz a zaj. A *LIFE in Runoff* projekt fő célja Budapest klímaváltozáshoz való alkalmazkodó képességének elősegítése a villám-árvizek kezelése, a csapadékvíz kezelése és helyben tartásának javítása, ezáltal tehermentesítve a városi csatornarendszert. Ezek a beavatkozások szintén hozzájárulnak az élhetőbb, alkalmazkodó és egészségesebb város képéhez. A *Horizon 2020 ATELIER* és a *Horizon Europe ASCEND* projektek célterületei között szintén szerepel az egészséges közterületek arányának növelése.

A fenntarthatóság és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás kérdéskörében fontos szerepet játszanak a városi ételmezési rendszerek is, hiszen az élelmiszerek fogyasztásával, illetve városi környezetben való előállításukkal közvetve és közvetlenül is hatással vagyunk a környezeti állapotra és az éghajlatváltozási folyamatokra. Mindemelett pedig ezek a rendszerek ugyanolyan fontos szerepet töltenek be a városlakók egészségének javításában és megőrzésében is. A fenntartható és egészséges városi ételmezési rendszerek kialakítását három fővárosi projekt is szolgálja (*Horizont 2020 SchoolFood4Change*, *FOODCLIC* és a *Horizont 2020 DivinFood* projektek). Míg a *SchoolFood4Change* projekt célja kifejezetten a tanulók egészséges és fenntarthatóbb táplálkozási szokásainak javítása a közétkeztetés és az iskolai

oktatás eszközei által, addig a FOODCLIC projekt az egész városra vonatkozóan tűzte ki célul egy fenntartható városi ételmezési stratégia megalkotását és bizonyos fokú végrehajtását. A DivinFood projekt célja, hogy növelje az elhanyagolt és alulhasznosított növények (NUC) szerepét az élelmiszerláncokban az egészségesebb étrend és a fenntarthatóbb élelmiszer-rendszerek érdekében.

Az alkalmazkodási és mitigációs törekvéseket egyaránt segítik a budapesti székhelyű Európai Innovációs és Technológiai Intézetet (EIT) által létrehozott uniós szintű Climate-KIC projektek.

A Climate-KIC szakmai fókuszterületei: a klímakutatás (a klímaváltozással járó helyzetek kezelése), a vízkészletek kezelése (Európa vízkészleteinek kezelése), városok (rugalmasság és alacsony szén-dioxid kibocsátású rendszerek), és termelés (zéró szén-dioxid kibocsátású rendszerek).

A Főpolgármesteri Hivatal informatikai feladatain belül egyre nagyobb hangsúlyt kap a papírmentes ügyintézés feltételeinek kialakítása, valamint a jelen járványügyi helyzetben a távmunka lehetőségének biztosítása. A feladat keretében valamennyi szervezeti egységnél megfelelő számban biztosítunk elektronikus aláírásra lehetőséget adó tanúsítványokat, valamint szakrendszereink fejlesztése, átalakítása során az elektronikus, papírmentes ügyintézés lehetősége kiemelt prioritást élvez. Az elektronikus ügyintézés elterjedése a távmunka támogatásán kívül hozzájárul a papír- és nyomtatási költségek csökkenéséhez.

A közösségi költségvetés révén az önkormányzat meghatároz témákat, célokat, amelyekre kiemelt figyelmet szentel, és amelyben nagyobb tudatosságot szeretne elérni a lakosság körében. E témák között szerepel a klímaváltozáshoz való adaptáció és a budapestiek aktív életmódja, zöld és sportolásra alkalmas közterületekhez való hozzáféréseinek lehetősége. A projektek megvalósítása lehetőséget teremt a sportolási lehetőségek kibővítésére, a közterületek zöldítésére is, ezáltal mind a budapestiek egészségére, mind a zöldebb városi környezetre pozitív hatással lehetnek. A közösségi költségvetés első évében a 15 nyertes projekt közül 5, a második évi 18 nyertes közül pedig 11 érintett környezetvédelmi témákat, ezek részben közterületek zöldítésére, fásítására tesznek javaslatot, részben egyszerűbbé teszik a budapestiek számára a környezettudatos életmód folytatását (pl.: kerékpártámaszok, ivóutak).

Szociális ágazat: A kiadások alacsony szinten történő megtervezése az intézmények ellátottjainak alacsonyabb szinten történő ellátását eredményezheti, mely tekintettel az ellátotti kör életkori sajátosságaira egészségügyi kockázatot is jelenthet.

A fővárosi lakásállomány felújítási feladatainak elmaradása, a későbbiekben csak jelentős többlet költséggel biztosítható, valamint a bérlők életkörülményeinek romlását okozza, műemléki besorolású ingatlanokon esetében jogszabályi kötelezettség megszegésének minősülhet.

3. Adminisztratív terheket befolyásoló hatás

A megújuló energia széleskörű alkalmazásának előkészítését támogató projektek részeként megvizsgáljuk a megújuló energiával előállított elektromos áram városi hálózatba táplálásának adminisztratív akadályait, és javaslatokat dolgozunk ki a kapcsolódó adminisztratív akadályok és terhek csökkentésére.

A hivatali informatikai feladatok ellátása az általános irodai rendszerek és hivatali szakrendszerek, valamint a központi informatikai infrastruktúra és klienshálózat folyamatos üzemeltetése révén biztosítja a Hivatal munkatársai számára a napi hatékony ügyintézés és elektronikus kommunikáció feltételeit. A szakrendszerek elérésével jelentősen javul a munkavégzés hatékonysága, az egységnyi idő alatt kezelhető ügyek száma, így a szolgáltatások színvonala. Az összeg biztosításának elmaradása vagy csökkentése veszélyeztetné a hivatali munkavégzés során a feladatellátás üzembiztonságát, azzal a veszéllyel járna, hogy egyes hivatali szakrendszerek licenszei, illetve gyártói/fejlesztői támogatása nem volnának beszerezhetők.

A társadalmi bevonást erősítő programok, egyeztetések és rendezvények megszervezése során külön hangsúlyt kell fektetni az állampolgárok számára felesleges adminisztratív terhek csökkentésére. Ennek érdekében speciális szaktudással rendelkező kollégák segítenek a könnyen érthető és használható folyamatok kialakításában, különös tekintettel a közösségi költségvetésre és a civil szervezeti kapcsolatokra.

A Fővárosi Önkormányzat közösségi költségvetési programja a negyedik évét kezdi meg. A halmozódó tapasztalatok alapján folyamatos a finomhangolás, a folyamat innovációja, de a meghatározó adminisztratív folyamatok kiépültek. A közösségi költségvetés megvalósítása fokozott adminisztratív terhet jelent a Főpolgármesteri Hivatal számára, amelyet a szervezeti egységek közötti rugalmas, horizontális együttműködések rutinjainak kiépülése csökkentheti. Az első évek tapasztalatainak módszeres áttekintésével és beépítésével, a feladatmenedzsment javításával ezek az adminisztratív terhek egy-egy munkafolyamatra bontva valamelyest csökkennek. Az összes terhet ugyanakkor növelheti, ha a közösségi költségvetésbe a növekvő társadalmi aktivitás okán több feldolgozandó ötlet érkezik.

4. A jogszabály megalkotása szükségességének, a jogalkotás elmaradásának várható következményei

Az Mötv. értelmében amennyiben a költségvetési rendeletet a képviselő-testület a költségvetési évben legkésőbb március 15-ig nem fogadja el, úgy az átmeneti gazdálkodásról szóló rendeletet alkot, amelyben felhatalmazást ad, hogy a helyi önkormányzat és költségvetési szervei a bevételeiket folytatólágosan beszédhessék, kiadásait teljesítsék.

Ha a helyi önkormányzat a költségvetési évre vonatkozóan nem rendelkezik elfogadott költségvetéssel, a részére járó egyes támogatások folyósítása az államháztartásról szóló törvényben meghatározottak szerint felfüggesztésre kerül. A jogalkotás esetleges elmaradása eredményeképpen a jogszabályban jelölt kötelező feladatok ellátása veszélybe kerül.

A 2011. évi CXCV. törvény (Kttv.) és 2012. évi V. törvény (Átmeneti tv.) 17. §-a által elrendelt jogalkotási kötelezettség elmulasztása az érintett személyi kör illetményének az Átmeneti tv-ben írottakkal ellentétes módon történő csökkenését okozná.

5. A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek

A Fővárosi Önkormányzat és a Főpolgármesteri Hivatal rendelkezik a végrehajtáshoz szükséges szervezeti, személyi és tárgyi feltételekkel.

Budapest, 2023. december 01.